

अथ द्वितीयोऽनुवाकः ।

द्वितीयेऽनुवाके प्रथमामृचमाह । “उदेहि वाजिन्यो अस्य-
स्वन्तः । इदं राष्ट्रमाविश सूनृतावत् । यो रोहितो विश्वमिदं
जजान । स नो राष्ट्रेषु सुधितान्दधातु” इति । हे वाजिन् अश्वमेधे
कर्म्मणि प्रयुज्यमाने हे अश्व उदेहि जलमध्यादुद्गच्छ । अत्रा-
श्वमेधे भारद्वाजसूत्रम्, अश्वमपोऽवगाह्य स्नापयित्वा समूह्य
ततो ह्यस्तारमनुदकमुदानयति उदेहि वाजिन्नित्यष्टाभिरिति ।
अतोऽत्राश्वमेधगतमश्वं सम्बोध्योच्यते, योऽयमश्वो अस्वन्त-
वर्त्तते स त्वमुदेहि उद्गत्या च सूनृतावत् प्रीतियुक्तं इदं राष्ट्र-
माविश । इहास्यतामिह भुज्यतामित्येवंरूपा वाणी सूनृता ।
अस्य चाश्वस्य प्रजापतिजन्यत्वमेव न तद्रूपत्वमुपचर्यं प्रशस्यते ।
योऽश्वः स्वकारणभूतप्रजापतिरूपेण रजोगुणयुक्ताद्रोहितः सन्
इदं विश्वं जजान उत्पादयामास स प्रजापतिरूपोऽश्वो नो-
ऽस्मान् तेषु राष्ट्रेषु सुधितान् सुखयुक्तान् कृत्वा स्थापयतु ॥

अथ द्वितीयामाह । “रोहं रोहं रोहित आरुरोह ।
प्रजाभिर्वृद्धिं जनुषामुपस्यम् । ताभिः सः रथो अविदत् ष-
डुर्वीः । गातुं प्रपश्यन्निह राष्ट्रमाहाः” इति । हे रोहित
रोहिद्वर्णप्रजापतिस्वरूप अश्व रोहं रोहं भौमं भागं स्वर्गभागम्
आरुरोह आरोहणं कुरु । काभिः, प्रजाभिः सह । कमिव,
वृद्धिमिच्छतां प्रजानां सम्बन्धि उपस्यं प्रत्यारोहणमिव ।
ताभिः प्रजाभिः सह संरथः उत्साहयुक्तः सन् षडुर्वीरवि-